

Regelrådets uttalelse

Om: **Rekonstruksjonsforhandling – enkelte spørsmål om stemmerett, klasseinndeling og vedtakelse (sikrede fordringshaveres stilling mv.)**

Ansvarlig: **Justis- og beredskapsdepartementet**

Regelrådets konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Justis- og beredskapsdepartementet

Deres ref.:

24/1499

Vår ref.:

24/00080

Vår saksbehandler:

Bendik Dalene

Dato:

22.05.2024

Uttalelse

Om: **Rekonstruksjonsforhandling – enkelte spørsmål om stemmerett, klasseinndeling og vedtakelse (sikrede fordringshaveres stilling mv.)**

Konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Justis- og beredskapsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i reglene om rekonstruksjonsforhandling - enkelte spørsmål om stemmerett, klasseinndeling og vedtakelse (sikrede fordringshaveres stilling mv.).

Regelrådet mener at forslaget er tilstrekkelig utredet, jf. utredningsinstruksen punkt 2-1 og 2-2.

Departementet har utarbeidet et grundig høringsnotat. Regelrådet mener at departementet har utredet alternative tiltak og behandlet høringsinstansenes synspunkter på en god måte. Berørt næringsliv og virkninger er også kvalitativt beskrevet. Når det gjelder spørsmålet om virkninger mener Regelrådet likevel departementet kunne vurdert om reglene vil påvirke utlånspolitikk i bankene på en måte som er uheldig for de mindre bedriftene. Det gjelder også spørsmålet om banksektoren har administrativ kapasitet til å delta i rekonstruksjonsprosesser.

En av hovedvirkningene av forslagene er at pantesikrede fordringshavere vil kunne bli bundet av et forslag mot sin vilje. Samtidig skal forslagene ikke medføre at fordringshaverne utsettes for risiko ved å være i et slikt mindretall. Regelrådet mener at departementet har foretatt en grundig vurdering og avveining av hensynet til partene i rekonstruksjonsprosessen og mener på denne bakgrunn at målene om holde flere virksomheter levedyktige kan nås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Sandra Riise
leder av Regelrådet

1 Om forslaget som er sendt på høring

Justis- og beredskapsdepartementet har sendt på høring: Rekonstruksjonsforhandling – enkelte spørsmål om stemmerett, klasseinndeling og vedtakelse (sikrede fordringshaveres stilling mv.). Forslagene bygger på høring av 13. januar 2023 Endringer i konkursloven mv. (rekonstruksjon). Forslaget berører blant annet pantesikrede fordringshavere i rekonstruksjonsforhandlingen. Til forskjell fra tidligere forslag vil et mindretall av disse fordringshaverne på nærmere vilkår kunne bli bundet av et rekonstruksjonsforslag mot sin vilje. I tillegg er det foreslått endringer i bestemmelser om tiltak som kan foreslås i en rekonstruksjonsplan, stemmerett, klasseinndeling, samt vedtakelse av rekonstruksjonsplanen.

2 Regelrådets mandat og prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1. Rådet gir rådgivende skriftlige uttalelser ved høring.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker vi gir uttalelser til.

2.1 Hvorfor Regelrådet har valgt å uttale seg om saken

Forslagene berører i tillegg til virksomhetene som tas under rekonstruksjon både skyldnere, kreditorer og rekonstruktører. Utformingen av regelverket har stor betydning for i hvilken grad det sikres et godt samspill mellom disse aktørene. Etter Regelrådets vurdering er det derfor viktig at utredningen av forslagene gir et best mulig beslutningsgrunnlag for å sikre effektive rekonstruksjonsforhandlinger. Dette kan spare de berørte for betydelige kostnader. På denne bakgrunn har Regelrådet valgt å uttale seg om saken.

3 Regelrådets vurdering av utredningen

Ifølge Regelrådets vedtekter § 2 første ledd skal Regelrådet ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Regelrådets uttalelser tar særlig utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksens punkt 2-1 Minimumskravene til utredning og punkt 2-2 Omfang og grundighet.

3.1 Beskrivelse av problemet og målet med forslaget

Det fremgår av høringsnotatet at hovedmålet med forslagene er å unngå unødig likvidasjon (tvungen likvidasjonsakkord) av levedyktige virksomheter, samt å forenkle rekonstruksjonsforhandlinger. Departementet redegjør på en god måte for sammenhengen og utviklingen siden høringen av 13. januar 2023 og forholdet til EU-direktivet om rekonstruksjon og insolvens (2019/1023), og hvorfor forslagene nå sendes på høring. Regelrådet finner det positivt at departementet aktivt har brukt høringsinnspillene til å utrede nye forslag til regulering. Dette styrker beslutningsgrunnlaget og er en demokratisk viktig del av høringsprosessen.

Regelrådet anser problem- og målbeskrivelsen som tilstrekkelig utredet.

3.2 Utredning av alternative tiltak

Departementet drøfter alternative løsninger for flere av forslagene. For eksempel for motregningsrett ved rekonstruksjonsforhandlinger, og hvilke tiltak som kan omfattes av en rekonstruksjonsplan. Departementet ber også om innspill fra høringsinstansene som åpner for ytterligere alternativer. Etter Regelrådets vurdering er alternative tiltak tilstrekkelig utredet i høringsnotatet.

3.3 Beskrivelse av berørt næringsliv

En del næringsdrivende vil komme i kontakt med reglene om konkurs eller rekonstruksjon enten som skyldner eller fordringshaver. Reglene gjelder på tvers av bransjer, og dermed norsk næringsliv generelt. Samtidig blir finans- og advokatbransjen representert gjennom sine roller som henholdsvis investor og rekonstruktør. De berørte aktørene er identifisert i utredningen, og er grundig beskrevet i høringsnotatet av 13. januar 2023 og den tilhørende samfunnsøkonomiske analysen.

3.4 Utredning av virkninger for næringslivet

I forbindelse med høringen av 13. januar 2023 ble det utarbeidet en [samfunnsøkonomisk analyse](#). I tillegg har departementet mottatt synspunkter fra de berørte. Det foreligger således samlet sett mye relevant informasjon og kunnskap forut for dette høringsnotatet.

Regelrådet finner det positivt at departementet beskriver virkningene for næringslivet kvalitativt. Det vises blant annet til at enkelte bestemmelser blir lettere tilgjengelig, samtidig vil enkelte aspekter ved rekonstruksjonsforhandlingen kunne medføre økte kostnader. For eksempel kan det bli flere tvister om verdsettelse underveis i forhandlingene. Videre kan kostnader ved klasseinndelingen øke noe sammenliknet med forslaget i høringsnotatet av 13. januar 2023.

Regelrådet mener at departementet har belyst flere sentrale virkninger av forslagene. Regelrådet registrerer samtidig at departementet skriver at forslaget om å kunne inkludere sikrede fordringshavere mot sin vilje ikke vil få innvirkning på kredittmarkedet. Dette begrunnes i at dersom disse skal kunne berøres for den sikrede delen av kravet, må et kvalifisert flertall av de pantesikrede fordringshaverne stemme for dette. Regelrådet mener at departementet med fordel kunne vurdert effekten av forslagene i sammenheng med bankenes utlånspolitikk overfor SMB-sektoren spesielt.

3.5 Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Forslagene i høringsnotatet er basert på tidligere høringsinnspill og departementets nye vurderinger. Formålet med forslagene er blant annet å legge bedre til rette for at levedyktige virksomheter kan fortsette driften. Samtidig er det foretatt en grundig avveining mellom de ulike partenes behov. Regelrådet mener på denne bakgrunn forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet er tilstrekkelig vurdert.

4 Prinsipper for god regulering av næringslivet

Regelrådet skal følge den faglige utviklingen og praksis på områdene regelforenkling og regulering, og gi informasjon og generell veiledning som fremmer effektiv regulering, jf. vedtektene § 2 fjerde

ledd. I dette arbeidet ser Regelrådet blant annet til bestep praksis i Norge og arbeidet med god regulering i andre land. Regelrådet ser også hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen punkt 3-1.

4.1 Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

De fleste virksomheter i Norge er små virksomheter, og disse bidrar i stor grad til den samlede verdiskapningen. Regelrådet jobber for å øke bevisstheten om at tiltak kan påvirke små virksomheter annerledes enn store virksomheter. For eksempel kan administrative oppgaver pålagt gjennom regelverk være mer krevende for små enn for store virksomheter.

I høringsnotatet av 13. januar 2023 foreslo departementet at bestemmelsene om klasseinndeling skulle være valgfrie for små og mellomstore virksomheter. Denne valgfriheten foreslås fjernet i dette forslaget, slik at det blir obligatorisk med klasseinndeling. Departementet uttaler at det likevel ikke vil innebære noen nevneverdig forskjell fra det som ble foreslått i forrige høringsnotat, ettersom det er mulig å kun ha én klasse.

Det ble i høringen fra 2023 også sagt at det vil komme regler for gjennomføring av rekonstruksjon for små og mellomstore bedrifter på egen høring. Regelrådet kan ikke se at denne høringen er omtalt i dette høringsnotatet. Regelrådet finner det positivt at departementet vil utrede tiltak som kan gjøre rekonstruksjonsprosessen enklere for små og mellomstore virksomheter.

4.2 Involvering av berørt næringsliv i regelverksprosessen

Siden forslaget allerede har vært på høring en gang har departementet hatt stor tilgang til berørte interessenters synspunkter i utredningen av dette høringsnotatet. Regelrådet finner et positivt at departementet aktivt har brukt høringssvarene i utredningen og sett på de ulike aktørenes behov. Etter Regelrådets vurdering blir beslutningsgrunnlaget styrket ved å vise til og bruke høringsinnspillene i det videre arbeidet med forslaget. Regelrådet mener på denne bakgrunn at berørt næringsliv er tilstrekkelig involvert i utredningen av høringsnotatet.

4.3 Forenkling for næringslivet

Departementet foreslår på bakgrunn av høringsinstansenes innspill forenklinger i reglene om klasseinndeling. Enkelte høringsinstanser pekte i høringen av 13. januar blant annet på at reglene om klasseinndeling var vanskelig tilgjengelige og burde gjøres mer pedagogiske. Regelrådet finner det positivt at departementet forenkler disse reglene basert på innspillene de har fått. Ved forslag til tiltak som kan tillates i en rekonstruksjonsforhandling foreslår departementet en åpen regulering, samtidig uttales det at det kan oppstå tolkningstvil ved hvilket innhold som er tillatt. Departementet ber om innspill på punktet. Det er positivt at departementet forsøker å finne løsninger som kan forenkle eksisterende regelverk ytterligere. Regelrådet mener at fleksibilitet er viktig for å lykkes med en rekonstruksjon. På denne bakgrunn mener Regelrådet at forenkling og fleksibilitet er viktige forutsetninger for en vellykket og kostnadseffektiv gjennomføring av reglene.

5 Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Departementet har utarbeidet et grundig høringsnotat, og redegjør i all hovedsak for de virkningene forslagene forventes å få. En av hovedvirkningene av forslagene er at pantesikrede fordringshavere vil kunne bli bundet av et rekonstruksjonsforslag mot sin vilje. Samtidig skal forslagene ikke medføre at fordringshaverne utsettes for risiko ved å være i et slikt mindretall. Regelrådet mener at departementet har foretatt en grundig vurdering av hensynet til partene i rekonstruksjonsprosessen og mener på denne bakgrunn at målet om holde flere virksomheter levedyktige kan nås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.